

Vergaderjaar 2006–2007 A

30 428

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Gambia inzake de export en handhaving van socialezekerheidsuitkeringen; Banjul, 28 november 2005

Nr. 2

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 november 2006

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 24 november 2006.

De wens dat het verdrag aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen kan door of namens één van de Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 24 december 2006.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2, eerste lid, en artikel 5, eerste lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen het op 28 november 2005 te Banjul totstandgekomen verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Gambia inzake de export en handhaving van socialezekerheidsuitkeringen (Trb. 2006, 10 en 151).

Een toelichtende nota bij het verdrag treft u eveneens hierbij aan.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
B. R. Bot

1. Algemeen

1.1. Wet beperking export uitkeringen

Op 1 januari 2000 zijn de Wet beperking export uitkeringen (Wet van 27 mei 1999, Stb. 250, hierna genoemd Wet BEU) en de Wijzigingswet beperking export uitkeringen (Wet van 22 december 1999, Stb. 594) in werking getreden. Op grond van deze wetten heeft de verzekerde geen recht op een socialeverzekeringsuitkering gedurende de periode dat hij, of degene ten behoeve van wie de uitkering wordt verstrekt, niet in Nederland woont. Deze exportbeperking geldt niet, indien de betrokkene woont in een land waarin op grond van een verdrag of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie recht op uitkering kan bestaan. Achtergrond van deze wetgeving is de omstandigheid dat de rechtmatigheid van de socialeverzekeringsuitkeringen die over de grens worden verstrekt, niet afdoende kan worden gewaarborgd. De uitvoeringsorganen beschikken dikwijls niet over de mogelijkheden om buiten Nederland de voor de uitvoering van de sociale verzekeringen noodzakelijke verificaties en controles te verrichten zoals die ook in Nederland plaatsvinden. Het doel van de Wet BEU is om de rechtmatigheid van de uitkeringen te verbeteren door de handhaafbaarheid van de socialeverzekeringswetten over de grens te versterken. Het middel hiertoe is om met de landen waar Nederlandse uitkeringen worden betaald, bij verdrag afspraken te maken die ten aanzien van dat land de handhaafbaarheid van de socialeverzekeringswetten, en daardoor de rechtmatigheid van de uitkeringen, verbeteren.

1.2. Handhavingsafspraken

Het verdrag met Gambia voorziet in de handhavingsafspraken die noodzakelijk zijn in het licht van de Wet BEU. Deze afspraken zijn erop gericht om verificatie en controle mogelijk te maken ten aanzien van de volgende aspecten die van belang zijn voor de uitvoering van de socialeverzekeringswetten:

- identiteit
- in leven zijn
- leefvorm
- inkomen van de betrokkene
- inkomen van de partner
- samenloop van uitkeringen
- arbeidsongeschiktheid
- detentie.

2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Dit artikel bevat definities van in het verdrag gebruikte begrippen.

Artikel 2

In dit artikel is voor beide landen de wetgeving opgenomen die onder de materiële werkingssfeer van het verdrag valt. Voor Nederland zijn dit ouderdomspensioenen (Algemene Ouderdomswet, hierna AOW), nabestaandenuitkeringen (Algemene nabestaandenwet, hierna ANW) en invaliditeitsuitkeringen voor werknemers (Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, hierna WAO en vanaf 1 januari 2006 de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen, hierna WIA) waarop de exportbeperking

van de Wet BEU betrekking heeft. De Wet werk en bijstand (WWB) is eveneens onder de materiële werkingssfeer van het verdrag gebracht teneinde te kunnen controleren of bijstandsgerechtigden vermogen bezitten in Gambia. De bijstand op basis van de WWB is overigens niet exporteerbaar.

Artikel 3

In dit artikel is geregeld wie onder de personele werkingssfeer van het verdrag vallen. Voor de toepassing van de Nederlandse wetgeving dienen onder gezinsleden te worden begrepen de partner in verband met de partnertoeslag op grond van de AOW en de halfwees in verband met de halfwezenuitkering op grond van de ANW.

Artikel 4

Het in het eerste lid van artikel 4 bepaalde heft de exportbeperking op van de Wet BEU. De voor het recht op uitkering geldende wettelijke eis dat de uitkeringsgerechtigde of zijn gezinslid in Nederland dient te wonen, geldt niet voor de in Gambia wonende uitkeringsgerechtigden en hun gezinsleden.

Op 9 december 2004 is de Wet houdende goedkeuring van het voornemen tot opzegging van het op 28 juni 1962 te Genève totstandgekomen Verdrag betreffende de gelijkheid van behandeling van eigen onderdanen en vreemdelingen met betrekking tot de sociale zekerheid (IAO-Verdrag Nr. 118; Stb. 2004, 715) in werking getreden. Op grond van artikel 2 van die wet bestaat het recht op pensioen dan wel uitkering op grond van de AOW, de ANW, de WAO respectievelijk de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) tot het moment waarop Nederland niet langer gebonden is aan het IAO-Verdrag Nr. 118. IAO-Verdrag Nr. 118 is inmiddels voor Nederland opgezegd (zie Trb. 2005, 49, blz 3). Nederland is met ingang van 20 december 2005 niet langer aan dit verdrag gebonden. In het licht hiervan konden tot 1 januari 2006 AOW-, ANW-, WAO- en WAZ-uitkeringen zonder beperkingen naar Gambia worden geëxporteerd; het onderhavige verdrag met Gambia heeft hierop geen invloed.

In het tweede lid is geregeld dat in geval van meerdere nabestaanden, de Nederlandse nabestaandenuitkering in gelijke delen zal worden verdeeld over het aantal nabestaanden.

De Gambiaanse nabestaandenuitkering zal in overeenstemming met de Gambiaanse wetgeving worden uitbetaald. Deze bepaling is opgenomen omdat in Gambia de nabestaandenuitkering niet noodzakelijkerwijs in gelijke delen over het aantal nabestaanden behoeft te worden verdeeld. In Gambia is het mogelijk om bij testament te bepalen op welk deel van de nabestaandenuitkering ieder van de nabestaanden recht heeft.

In het derde lid zijn de Nederlandse Toeslagenwet (TW) evenals de regelingen in het kader van de sociale bijstand (WWB) expliciet van export uitgesloten. Dit houdt verband met jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep (RSV 2004/46 en 47) op grond waarvan de TW onder de toepassingssfeer van enkele bilaterale socialezekerheidsverdragen werd geschaard. Hoewel voor de TW een absoluut exportverbod geldt, acht de regering het, gelet op deze jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep, niettemin aangewezen om de TW in het onderhavige verdrag met Gambia expliciet van de export uit te sluiten teneinde elke onduidelijkheid hierover uit te sluiten.

Artikel 5

In dit artikel is een identificatieverplichting neergelegd voor de betrokkene in verband met de vaststelling van zijn uitkeringsrechten of de beoor-

deling van de rechtmatigheid van betalingen aan hem. Tevens is de procedure geregeld in verband met de identificatie.

Artikel 6

De in dit artikel opgenomen bepalingen bieden de rechtsbasis voor de verificatie van de gegevens zoals hiervoor vermeld onder paragraaf 1.2, en het gegevensverkeer tussen de betrokken instanties. Tevens is de mogelijkheid opgenomen voor de diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen om werkzaamheden in het kader van dit verdrag uit te oefenen.

Artikel 7

Dit artikel bevat specifieke bepalingen over de medische controle van de uitkeringsgerechtigde of degene die een uitkering aanvraagt.

Artikel 8

Dit artikel regelt de bescherming van persoonlijke gegevens die in het kader van het verdrag worden uitgewisseld. Uitgangspunt is dat terzake de wetgeving van het verstreckende land van toepassing is. Verdere verstrekking, wijziging of vernietiging van deze gegevens is onderworpen aan de wetgeving van het ontvangende land. Gebruik van persoonlijke gegevens voor andere doeleinden dan sociale zekerheid is in beginsel onderworpen aan de toestemming van de betrokkene. Voor Nederland is de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP; Wet van 6 juli 2000, Stb. 302) terzake relevant. Met deze wet is Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PbEG L 281) geïmplementeerd. Uitgangspunt van de wet is dat persoonsgegevens slechts worden doorgegeven naar een land buiten de Europese Unie indien dat land een passend beschermingsniveau waarborgt. Is daarvan geen sprake, dan is doorgifte niettemin mogelijk indien o.a. de betrokkene daarvoor zijn ondubbelzinnige toestemming heeft gegeven (artikel 77, eerste lid, onder a, Wbp, ter uitvoering van artikel 26, eerste lid onder a, van de Richtlijn).

Overigens is, los van de vraag of Gambia al dan niet een passend beschermingsniveau waarborgt, doorgifte van persoonsgegevens naar een land dat geen waarborgen voor een passend beschermingsniveau biedt, eveneens mogelijk indien de doorgifte noodzakelijk is vanwege een zwaarwegend algemeen belang, of voor de vaststelling, de uitvoering of de verdediging in rechte van enig recht (artikel 77, eerste lid, onder d, WBP, ter uitvoering van artikel 26, eerste lid onder d, van de Richtlijn). In dat kader zij gewezen op overweging 58 bij de hiervoor genoemde Richtlijn, waarin internationale gegevensuitwisselingen tussen voor de sociale zekerheid bevoegde diensten specifiek worden genoemd. Derhalve kan worden gesteld dat in het kader van de toepassing van het verdrag wordt voldaan aan de vereisten van de Wet bescherming persoonsgegevens en van de Richtlijn.

Artikel 12

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het verdrag. In het tweede lid is geregeld dat de artikelen 4 tot en met 7 voorlopig worden toegepast vanaf de eerste dag van de tweede maand volgend op de dag van ondertekening. Aangezien de ondertekening in november 2005 heeft plaatsgevonden, worden deze artikelen vanaf 1 januari 2006 voorlopig toegepast. Tot 1 januari 2006 konden de AOW, ANW en WAO/WAZ uitkeringen naar

Gambia worden geëxporteerd in verband met de opschorting van de exportbeperking¹ in deze wetten (zie ook de toelichting bij artikel 4). Vanaf 1 januari 2006 is het mogelijk de AOW, ANW, WAO en WIA uitkeringen naar Gambia te exporteren op grond van de voorlopige toepassingsbepaling in artikel 12, tweede lid, van het verdrag.

3. Koninkrijkspositie

Het verdrag zal voor wat het Koninkrijk betreft alleen voor Nederland gelden.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
H. A. L. van Hoof

De Minister van Buitenlandse Zaken,
B. R. Bot

¹ Kamerstukken II 2003/04, 29 382, nr. 7.